

Musse & Helium

LÆRERVEILEDNING
OPPDRAK PÅ DYPT VANN

CAMILLA BRINCK

LÆRERVEILEDNING AV MALIN WEDSBERG

CAPPELEN DAMM

INNLEDNING

Begynn med å repetere hva som har skjedd i de foregående bøkene. Musse og Helium har funnet gullostene og reddet Dyreriket fra de slemme duejegerne. Nå fortsetter jakten på musenes foreldre. Ved sin side har de sin beste venn og livvakt, katten Sigge.

Når *En uventet vending* begynner, befinner Musse, Helium og Sigge seg på billen Bulldosers øye, omringet av flaggermusvaktene hans.

TEMA

Temaet for fortellingen er ikke bare spennende eventyr og mystikk, men også vennskap, godhet, samarbeid, nysgjerrighet, rett og galt, selvtillit, samt motet til å gå sin egen vei og gjøre det man tror på, å gjøre en forskjell.

JOBBE MED VERDIER

Bøkene om Musse og Helium passer utmerket som grunnlag og utgangspunkt når dere skal jobbe med verdier. Øvelser og oppgaver med verdier finner du i lærerveiledningene til de øvrige bøkene om Musse og Helium. De trener opp vi-følelsen, gruppefølelsen, samarbeid, empati og trygghet, styrker elevenes selvfølelse og selvtillit og kan hjelpe mot utenforskap og mobbing. Husk at det viktige i samarbeidsoppgaver ikke er hva hvert enkelt individ gjør eller sier – det er samarbeidet i gruppa som bør være i fokus.

Lærerveiledningene finner du på:

<https://cappelendamm.no/boker/barneboker/musse-og-helium-for-pedagoger>

LESELYST, MATEMATIKK OG NÅ

Denne veiledningen inneholder også øvelser som hjelper deg med å få elevene til å utvikle leseforståelsen, og dermed også leselysten, sin. De skal jobbe med *ordforståelse* og trene på å bruke *lesestrategier* og å gjøre *tekstkoplinger*.

Du finner også tegne- og skriveoppgaver, matte- og naturfagsøvelser knyttet opp mot fortellingen.

MUSSE OG HELIUM SOM LYDBOK

En uventet vending finnes også som lydbok. Dermed kan man jobbe med Musse og Helium på mange forskjellige måter, for eksempel:

- Begynn med å lytte til lydboka. Elevene får selv bruke fantasien og se for seg hvordan alle figurene og miljøene ser ut. Visualiser – mal, tegn, skap og fortell hverandre hvordan det ser ut for deres indre øye. Snakk om hvor spennende det er at man ser ulike bilder og tolker historier på forskjellige måter. Etterpå kan det være interessant å se på bildene i den trykte boka og sammenligne dem med elevenes versjoner, for her får de enda en tolkning å forholde seg til: illustratørens.
- Lytt til lydboka samtidig som dere kikker på bildene i den trykte boka eller i en lysbildefremvisning.
- Begynn med å lese boka. Deretter går det an å ta det et steg videre ved å la lydboka være grunnlaget for en dramatisering. La elevene skrive ned replikkene og så bytte på å spille de ulike rollene. Hvordan høres de små musene ut når elevene tolker dem? Legg til egne lydeffekter. Husk – her er det ikke noe rett eller galt.

MUSSE OG HELIUM SOM BILDESPILL

Last ned bildespillet med bilder i PDF-format til høytlesning av boken. Bildespillene finner du på www.cappelendamm.no.

LESEFORSTÅELSE

Eksempler på leseforståelsesstrategier kan være å prøve å forutsi handlingen, slå opp nye ord og uttrykk, stille spørsmål til teksten, finne ut av noe som er uklart, og oppsummere innholdet. Men husk at det er innholdet i teksten som er det viktige, ikke selve strategien. Det er tekstens innhold dere skal konsentrere dere om.

Tekstkoplinger er også en utviklende arbeidsmåte for å gjøre teksten tydelig for elevene. Når man leser, stopper man da opp og sammenligner teksten med for eksempel andre lignende tekster (*tekst til tekst-kopling*), med egne erfaringer (*tekst til meg-kopling*) eller med verden utenfor (*tekst til verden-kopling*).

Det er du som pedagog som introduserer og modellerer. Et eksempel på modellering er at du «tenker høyt» og forteller elevene hva du tenker og føler mens dere leser en tekst. Du som lærer og klassen skal ha en samtale om innholdet. Tekstsamtalen skal være strukturert og tydelig, og alle skal kunne delta på sitt nivå. Les høyt og les i par – diskuter og reflekter sammen! Det er umulig å overdrive hvor viktig det er med felles lesing og høytlesing. Gjennom de felles leseopplevelsene får elevene verktøy som de kan ta i bruk når de leser på egen hånd.

Alle øvelsene i denne veiledningen deles inn i hva man gjør før, under og etter lesingen. Spørsmålene til leseforståelse er delt inn på følgende måte:

- **På linjene** – svaret står i teksten.
- **Mellom linjene** – her handler det om å finne ut av svaret selv og lese «mellom linjene».
- **Forbi linjene** – her skal man selv tenke videre og reflektere over teksten.

Leseforståelsesøvelser finner du under hvert kapittel.

FØR LESINGEN

- Se på bokas omslag sammen. Se på bildene og les tittelen. Hva tror dere at boka kommer til å handle om? Be elevene om å begrunne svarene sine, for eksempel gjennom å modellere og begrunne hvorfor du tenker det du tenker, eller ved å stille spørsmål som «Hvorfor tror du det?» og «Hva mener du?».
- På omslaget står det et navn: Camilla Brinck. Hvorfor står det navnet der? Hvem er hun?
- Repeter (eller sammenfatt, hvis dere ikke har lest de foregående bøkene) hva som har skjedd før Musse, Helium og Sigge havnet på Bulldosers øy.
- Gå gjennom de viktigste karakterene, som det blir fortalt om på s. 6–7 i boka. Hvilke av dem husker elevene fra de foregående bøkene? Er det noen som mangler? Har det kommet noen nye til?
- Forbered lesingen av hvert kapittel ved å gå gjennom vanskelige ord og uttrykk – se nedenfor under hver tittel. Men vær også oppmerksom på at noen ord er lettest å forklare når de står i riktig sammenheng. Disse kan det være bedre å ta opp under lesingen.

UNDER LESNINGEN

Gjør tekstkoplinger. Ved høytlesing kan du stoppe opp der det passer, og gjøre koplinger til:

- Andre tekster: Minner dette oss om noe annet vi har lest? Fortellinger med dyr som kan snakke, eller dyr og mennesker som er venner, og historier der figurene besøker andre verdener.
- Elevenes egne erfaringer: Venner, relasjoner, likt/ulikt, fantasier, å tro på seg selv, bekymringstanker, tivoli.
- Verden utenfor: Godt/ondt, moral og etikk.

Hvis barna leser på egen hånd, arbeid på samme måte og diskuter for eksempel etter hvert kapittel, eller etter en del av kapittelet som dere har bestemt dere for på forhånd.

- Be elevene stoppe opp i lesningen hvis det er noe de ikke forstår og spørre deg eller en klassekamerat om hjelp.
- Be elevene sette ring rundt (eller evt. skrive opp eller rekke opp hånda for å spørre om) ord som er vanskelige å lese eller forstå, og snakk om dem etter behov.
- Be elevene prøve å lese setninger eller avsnitt de ikke forstår om igjen.

ETTER LESINGEN

- La elevene svare på leseforståelsesspørsmål, se nedenfor. La elevene formulere sine egne spørsmål. **Diskuter** spørsmål og svar i plenum. Mange av de åpne spørsmålene har ikke gitte svar, men er der for at elevene skal begynne å tenke og reflektere sammen i klassen. Disse spørsmålene kan føre til videre diskusjoner.
- Ved de spørsmålene som det passer ekstra bra å snakke sammen om og diskutere, er det en **rød tekstlinje**.
- La elevene oppsummere teksten. Snakk sammen om hvordan den begynte, hva som så skjedde, og hvordan den sluttet. Dette gjelder for hvert enkelt kapittel, men også for hele boka når dere har lest den ferdig.

VANSKELIGE ORD OG UTTRYKK

EN KATTE-AND – konstatere, skeptisk, nyankomne, voldsom fart, tydelig, sperre inne, fascinert/fascinerende, bråstoppet, tentakler, urimelig, gikk opp for

STRUTSELØP – faktum, respektinngytende, lett som bare det, tempo, fugleveien, ruta (i betydningen reisevei), fryktede, velkomstgest

MASSE BLINGBLING – på vakt, guide, entusiastisk, spioner, koreografi, en å frykte, duracellkanin, fabelaktig, prydet med, oppglødd, digget

BLOMSTERHEISEN – innredningen, ved nærmere ettersyn, girlandere, designer

HEMMELIGE BORDKODER – siktet seg inn på, samtaleemne

DEN MØRKESTE KRAFTEN – hypnotisere, min santen, trakte etter, sikter til

RUMPESIKREDE SETER – stopping, uforutsigbar, tett skog, uforstyrret

ONDSKAPSMÅLEREN – snakket i gåter, har i kikkerten (i betydningen planlegger), spontant, bearbeide, ligge et steg foran

GJENGLEDEREN – holde en lav profil, snakk tydelig og klart, kommet til unnsetning, forhøyet beredskap

DOOOOING! – nippe til, skuet over, oppgitt, misvisende, henrykt

TJONGEN – farkost, prydet, brøkdelen av, tenk en gang til, gjestfriheten

POSTKASSE 42 – glassklart, fremferden, avventende, portal, vaktsomt, frustrert

BACONPROPP! – komedie, le av, nakkeskinnet, ta sats

RUNDE BLUBBER OG PADDEGOGER – forutinntatte mening, fordømmende, grasiøst, triumferende, snurpet munnen, tyde, forsvarlig avstand, behersker fullt ut, privilegiet

SNIKFOTOGRAFERING – overrumplet, formulere seg, noe som skilte seg ut, hårmanken, villeder, for egen vinnings skyld, kontaktnett

•

VERDENS BESTE DRONTA – om bord, munnet ut, bakgårder, verge oss mot, gestikulerte

EN REDDENDE DRÅPE – holdning (med betydningen kroppstilling), tankens kraft, aggressiv, lammet av skrekk, uforstyrret, i prinsippet, holde en lav profil, groggy

FORSLAG TIL LESEFORSTÅELSESPØRSMÅL

(i respektive kapitler)

EN KATTE-AND

- Musse, Helium, Stortrut og Sigge synes ikke at de får en særlig hjertelig velkomst når de kommer til Bulldosers øy. Hvordan blir de mottatt? (på linjene) Hvorfor får de ikke en varmere velkomst? (mellom linjene)
- Beina til Musse skjelver som kokt spagetti. Hvorfor gjør de det? (mellom linjene)
- Helium sier til Musse at han har «katastrofetanker», tanker om at fæle ting skal skje før de har inntruffet. Og hvis det ikke skjer noe fælt, har man jo uroet seg for ingenting. Hvorfor er det ikke bra med katastrofetanker? Har du tenkt sånn noen gang, at noe fælt ville hende, men så skjedde det ikke likevel? (forbi linjene).

Diskuter sammen

- Hvorfor synes Stortrut at ministrutsene er så interessante? Hvem tror han de er? (mellom linjene)
- Hvorfor kaller Bulldoser Musse og Helium for «småtasser» (mellom linjene)
- Hvorfor må ikke Musse, Helium, Stortrut og Sigge nevne Quantinas navn? (på linjene)
- Ifølge Bulldoser er det umulig at Dantelante har hørt på høy musikk. Hvorfor sier han det? (på linjene)
- Hvorfor er Musse og Helium så bestemte på at de vil ta seg inn i Bulldosers hovedkvarter, selv om det virker så farlig?

Etter dette kapittelet passer det godt å gjøre en bildeoppgave på s. 24.

STRUTSELØP

- Hvordan kjennes det for Stortrut å forlate Musse, Helium og Sigge på øya?
(på linjene)
- Hadde Stortrut noe valg, hadde han kunnet bli på øya? Hva hadde du gjort hvis du var Stortrut? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Når Bulldoser sier at Sigge skal hoppe opp på Dantelante og at Musse og Helium skal ride på ministrutsene er det en ordre, ikke et forslag. Hva er forskjellen?
(forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Musse sliter med å komme seg opp på ryggen til strutsen. Musse tror det skyldes at rumpa hans er baktung. Men Helium mener det er fordi Musse tidligere har hatt vanskelig for å klatre, og at hjernen hans husker det. Musse kommer til å klare det, bare han tror på seg selv. Hva tror du? Hvorfor er det så viktig å tro på seg selv?
(forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Sigge blir dårlig når han rider på Dantelante. Hva menes med «bli dårlig»? Når kan man bli det? Har du vært det noen gang, og hva skjedde da? (forbi linjene)
- Hva er det som gjør at Musse tror han er død da han kommer til Bulldosers hovedkvarter? (mellom linjene)
- Da de kommer til hovedkvarteret forandrer Bulldoser seg plutselig fra ond til god. Hva tror du det er som har hendt? Hvorfor forandrer han seg?
(mellom og forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Når Bulldoser forandrer seg og blir god, blir også energien rundt ham forandret. Hva menes med energi? Hvorfor merker man noens energi?
(mellom og forbi linjene) **Diskuter sammen**

MASSE BLINGBLING

- Da sommerfuglen Sølvvinge lander på halen til Musse vet ikke Musse om hun er snill, sånn som hun ser ut til å være, eller om hun er en «trussel pakket inn i et søtt etui». Hva menes med det? (mellom linjene)

- Sommerfuglen har en finstemt stemme. Hvordan låter en sånn stemme?
(forbi linjene)
- Hvordan kunne Bulldoser vite at Musse, Helium, Sigge og Stortrut var på vei til ham? (på linjene)
- Hva skyldes det at Bulldoser ikke vil fortelle hvorfor han først var så uvennlig og skremte Musse, Helium, Sigge og Stortrut? (på linjene) Tror du at vi kommer til å få vite det lenger ut i boka? (mellom linjene)
- I dette kapittelet får vi vite hvorfor boka heter «En uventet vending». Hva er forklaringen? (på linjene)
- Hvorfor ser øya så skummel og mørk ut på den ene siden, og så vakker og lys på den andre siden? (på linjene)

- Hva er Bulldosers forklaring på at Stortrut måtte forlate øya? (på linjene)
- Hvordan kjenner Sigge seg når han forstår at han har «kvekket i vei som en and for moro skyld»? (mellom linjene)
- Musse og Helium blir overlykkelige når skattkisten med alle de vakre klærne blir åpnet, for de elsker å kle seg i fine klær. Men Sigge er ikke like fornøyd, først vil han ikke engang kle på seg. Hvorfor er det så viktig at han selv får bestemme hva han vil gjøre? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Hvorfor ombestemmer Sigge seg? (mellom linjene)

BLOMSTERHEISEN

- Hvorfor har Bulldoser en heis i blomsterstilkene? (på linjene)
- Hvordan kan Musse kjenne at han alltid har drømt om å ta blomsterheis, selv om han ikke visste at sånne heiser fantes? (på linjene) Kan man lengte etter noe man ikke vet at finnes? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Hva er det som gjør at blomsterheisen kan kjøre tunge og store dyr? (på linjene)
- Musse har høydeskrekk. Hva menes med det? (på linjene)
- Hva gjør og sier Bulldoser sånn at Musse ikke skal få høydeskrekk, men kjenne seg trygg? (på linjene)
- Har du høydeskrekk, eller kjenner du noen som har det? Hva kan man gjøre for å komme over det? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Helium kjenner Musse så godt at hun vet hva han skal til å si. Hvordan kan man kjenne noen så godt? Kjenner du noen så godt? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Hvordan henger det sammen at Bulldoser har lamper fra Menneskeverdenen? (på linjene)
- Hva er en fortis? Kjenner Musse og Helium en fortis? Vet du om noen flere? (på og forbi linjene)

HEMMELIGE BORDKODER

- Musse og Helium har aldri vært på restaurant før, så de kjenner seg litt usikre.

Hvordan pleier du å kjenne deg når du gjør noe for første gang? (forbi linjene)

Diskuter sammen

- Hvorfor er det så mange ulike bestikk på restauranten? (på linjene)
- Bulldoser forklarer Musse, Helium og Sigge at det finnes ulike bordkoder. Hva er det? (på linjene)
- Kan du komme på noen andre tilfeller der det finnes koder for hva man skal gjøre eller hvordan man skal oppføre seg? (forbi linjene)
- Hvorfor synes Bulldoser det er viktig at Sigge skal smake på tang-rullene, selv om han ikke synes de ser gode ut? (på linjene)

KAN MAN SPISE TANG I VIRKELIGHETEN?

Ja, det kan man! Tang er planter som vokser under vannet.

I Japan og deler av Asia er det ikke rart i det hele tatt å spise tang, blant annet serverer de tang sammen med sushi. Og nå begynner vår del av verden å ta etter dem. Tang inneholder nemlig massevis av nyttige stoffer. Hva sier du for eksempel til en salat med tang eller tangchips?

Det finnes ikke giftig tang her i Norden, men ikke alle sortene smaker like godt. Forskjellige tangsorter har ulik smak. Smaken avhenger også av hvordan tangen blir tilberedt, og om den er fersk, tørket, stekt eller kokt.

DEN MØRKESTE KRAFTEN

- Hvorfor lar Bulldoser alle tro at han er slem og at han har hemmelige krefter?
(på linjene)
- Synes du det Bulldoser gjør er riktig? Det er jo ikke særlig kult å spille ond og farlig? Tror du at Bulldoser kunne ha kjempet mot den onde og mørke kraften selv om Borrdorf hadde visst at han var god? Hvorfor/hvorfor ikke? **Diskuter sammen**
- Hva har det være som gjør at ondskapsmåleren går opp? (mellom linjene)
- Hvilke egenskaper har gresshopperen Hoppitopp som gjør ham til en god privatsjåfør?
(på linjene)
- Hva er en spypose? (på linjene) Har du trengt en sånn noen gang? Hvor og når?
(forbi linjene)

RUMPESIKREDE SETER

- Hva er rumpesikrede seter for noe, og hvorfor finnes det sånne i vognen på ryggen til Hoppitopp? (på linjene)
- Hvorfor roper Bulldoser «Flueskitt under foten!» utenfor døra til det nedgravde huset? Hva skjer da? (på linjene)
- Hva er supertingen for noe? Hva viser den? (mellom linjene)

ONDSKAPSMÅLEREN

- Hva menes med at Bulldoser snakker i gåter? (mellom linjene)
- Hvorfor er det nesten umulig å få ned ondskapsnivået på ondskapsmåleren til grønt? Hvorfor mener Bulldoser at det går greit? (på linjene)
- Bulldoser sier at de må forberede seg på det verste. Hvorfor tør ikke Musse, Helium og Sigge å spørre hva han mener med det? (mellom linjene)
- Hvorfor er det viktig å ha så mye informasjon som mulig om fienden sin, ifølge Bulldoser? (på linjene)

- Hvorfor kan ikke Bulldoser svare på Sigges spørsmål om hvorfor Borrdorf er så sint og slem? (mellom linjene)
- Hvorfor vil Bulldoser at Musse og Helium skal treffe vennen hans Paddovitsj? (på linjene)

GJENGLEDEREN G

- Hvorfor skifter Musse, Helium og Sigge ut av de glitrete klærne? (mellom linjene)
- Hvorfor blir Bulldoser så sjokkert når han ser at protektorkula spretter ut av Heliums ryggsekk? (på linjene)
- Hvorfor kaller Bulldoser Gribbeline for G? (på linjene)
- Hvorfor blir Musse og Helium så overrasket over at Gribbeline har vært med i en tøff jentegjeng? (mellom linjene)
- Hva er en protektorkule, og hva kan den gjøre? (på linjene)
- Hvorfor har protektorkula endret farge fra rød til gul? (mellom linjene)
- Hva mener Helium med at protektorkula er med på laget deres? (mellom linjene)
Hva er et lag? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Hva er det som er spesielt med de svære badeballene på treplatingen ved vannet? (på linjene)

DOOOOING!

- Hvorfor vil Musse, Helium og Sigge sove sammen i et badeballhus? (på, men også mellom linjene)
- «For hvis søvnen ikke fungerer som den skal, er det ikke mye som fungerer i det hele tatt» sier Bulldoser. Hva mener han med det? Hvorfor er det så viktig å sove? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Hvorfor liker Sigge fiskeaktige drømmer? (på linjene)
- Hva liker du å drømme om? Hvorfor det? (forbi linjene)
- Musse og Dronta sovner fort, for de er slitne av dagens inntrykk. Hvorfor blir man sliten av nye inntrykk og av å gjøre nye ting? (forbi linjene)

TJONGEN

- Hva er Tjongen for noe? Og hvorfor kalles den Tjongen? (på linjene)
- Hvorfor er det så viktig at passasjerene i Tjongen bruker sikkerhetsbelter og at de legger ryggsekkene sine i oppbevaringsboksene? (på linjene)
- Hvor er Musse, Helium og Sigge på vei med Tjongen?
- Musse «rister av seg følelsen» av å bli bilsyk når han tenker på den humpete turen til Dyreriket. Hvordan kan man riste av seg en følelse? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Hva mener Bulldoser med at «Det er sjelden den modigste eller tøffeste som vinner en kamp, men den kloke og ettertenksomme»? (mellom og forbi linjene)

Diskuter sammen

- Hva menes med uttrykket «Liten kan være kraftfull, og stor kan være svak»? Kommer du på en hendelse der det uttrykket passer bra? (forbi linjene)

Diskuter sammen

Etter dette kapittelet passer det godt å gjøre en bildeoppgave på s. 24

POSTKASSE 42

- Hvor drar undervannsfarkosten med Musse, Helium og Sigge? (på linjene)
- Hvorfor synes Musse at Helium burde bli låsesmed? (på linjene)
- Hva jobber en låsesmed med? (forbi linjene)
- Hvorfor blir den gamle dama redd for Musse, Helium og Sigge? (mellom linjene)
- Hvordan vet Sigge at de er på feil side av veien når han ser at de står ved postkasse 45? (på linjene)

- Hva mener Helium med at tall kan bli brukt som hemmelige tegn? (mellom linjene)
- På hvilken måte kan matte være en superkraft, ifølge Sigge? (på linjene)
- Hva synes du er en superkraft? Hvorfor synes du det? Hvilken superkraft kunne du ha tenkt deg? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Kommer Sigge til å få plass i postkassen? Kommer magiens kraft til å hjelpe ham? (mellom linjene)

Etter dette kapittelet passer det bra å gjøre en bildeoppgave på s. 24

Etter dette kapittelet passer det bra å gjøre matteoppgavene på s. 24

BACONPROPP!

- Sigge sier at «latter forlenger livet». Hva menes med det uttrykket? (forbi linjene)
Diskuter sammen
- Hvordan kommer Musse og Helium seg til slutt opp til postkassen? (på linjene)
- Hvorfor reagerer først ikke postkassen da Musse, Helium og Sigge skriker passordet? (på linjene)
- På hvilken måte er Musse smartere enn han selv tror? (på linjene)
- Hvorfor tror ikke Musse på seg selv og forstår at han er smart? Hva kan Helium og Sigge gjøre for å støtte Musse? Hva kan man gjøre for å hjelpe andre å få bedre selvtillit? (forbi linjene) **Diskuter sammen**

RUNDE BLUBBER OG PADDEGØGER

- Hvorfor blir Musse, Helium og Sigge overraskede over at Paddovitsj har det så fint og rent hjemme? (på linjene)
- Hvorfor skal man ikke «forhåndsdomme» og ha forutinntatte meninger om noen? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Hvorfor ser Paddovitsj ut som han gjør? (på linjene)
- Hva kaller Musse Paddovitsj sine små yngler? (på linjene)

- Hva kalles de som tar hånd om yngelen i barnehagen? (på linjene) Hvorfor kalles de det? (mellom linjene)
- Hvorfor er det så viktig for de små ynglene å lære seg å svømme? (mellom linjene)
- Hvorfor vil Paddovitsj starte barnehage og skole for dyreunger i Menneskeverdenen? (på linjene)
- Hva mener Paddovitsj med at «å våge å hjelpe, og våge å be om hjelp når man selv trenger det, er en styrke»? Er det like viktig å hjelpe som å be om hjelp når man trenger det? (forbi linjene) **Diskuter sammen**

Etter dette kapittelet passer det bra å gå gjennom og prate om FNs barnekonvensjon.

FNS BARNEKONVENSJON

Nesten alle land er med i FN, som er en forkortelse for Forente Nasjoner. FN har skrevet om hvilke rettigheter mennesker har – FNs konvensjoner. Barnekonvensjonen er en av de seks FN-konvensjonene om menneskets rettigheter.

- Grunntankene i Barnekonvensjonen er:
- Alle barn har samme rettigheter og lik verdi
- Du har rett til å få dine grunnleggende behov oppfylt
- Du har rett til beskyttelse mot overgrep og utnyttelse
- Du har rett til å få si din mening og bli respektert

Barnekonvensjonen er lov i Sverige og i Norge og inneholder rettigheter som gjelder for alle barn. Barnekonvensjonen er oppdelt i deler som kaller artikler.

Artikkel 28–29: Du har rett til å gå på skole og lære deg slikt som er viktig å kunne, som respekt for menneskerettigheter og for andre kulturer, om at alle er like mye verdt og om naturen. Du skal få utvikle deg så mye som mulig gjennom skolegang.

SNIKFOTOGRAFERING

- Kjenner du igjen følelsen «Hjertet til Musse banket så hardt at han lurte på om de andre kunne høre det»? Har du noen gang kjent at hjertet ditt banket så høyt? Hva hadde skjedd da? (forbi linjene)
- Hva mener Paddovitsj med «et fotografi sier noen ganger mer enn tusen ord»? (mellom linjene)
- Paddovitsj har fotografert Musse og Heliums foreldre i smug. Er det ok å ta bilder av noen som ikke merker det, synes du? Hvorfor/hvorfor ikke? (forbi linjene)

Diskuter sammen

- Paddovitsj mener at det dessverre finnes altfor mange som bare gjør ting for sin egen vinnings skyld, som for eksempel lurer folk og stjeler. Hva mer kan man gjøre «for egen vinnings skyld»? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Hvorfor har foreldrene til Musse og Helium vansker med å «smelte inn» blant de andre musene i Menneskeverdenen? (på linjene)
- Hvorfor synes Paddovitsj at Musse, Helium og Sigge skal dra til Vannfolket? (på linjene) Hvordan skal de komme seg dit? (på linjene)
- Musse kan virke kranglete iblant. Men han mener ikke noe vondt med det, han roter det bare litt til iblant fordi han har så mye energi i kroppen. Kjenner du deg igjen i det? Eller har du en venn eller kanskje et søsken som også er sånn? Hva er forskjellen mellom å ha «for mye energi» i kroppen og å bevisst ville ødelegge eller være slem mot andre? (forbi linjene) **Diskuter sammen**

NYE PLANER BLIR LAGT

- Hvordan ser en vannridder ut? (på linjene)
- Hvorfor vil ikke Musse at Sigge skal spise opp vannridderne? (på linjene)
- Hva menes med at det er «naturens gang» at dyr spiser hverandre opp?
(forbi linjene)
- Hvorfor er det viktig at Musse, Helium og Sigge har på seg redningsvester når de kjører barkebåt? (mellom linjene)
- Hva er en lykkefontene? (på linjene)
- Hvorfor skvetter Musse til når Paddovitsj sier at han vil by på baconstropp?
(på linjene)

Etter dette kapittelet passer det godt å gjøre naturfagsoppgaven på s. 24

VERDENS BESTE DRONTA

- Se på bildet på s. 191. Kan du se barkebåten?
- Hva er en barkebåt og hvorfor kalles den «barkebåt»? (forbi linjene)
- Sigge gir Musse tips om hvordan han skal huske forskjellen på høyre og venstre: Høyre er labben han hilser med. **Diskuter sammen** hva slags andre tips og råd det finnes for å lære seg høyre og venstre.
- Musse, Helium og Sigge merker at de er i en storby. Hvordan merker de det? (på linjene) Kan du beskrive likheter og forskjeller mellom by og land? Og mellom forstad og by? (forbi linjene)
- Hvorfor beveger Musse, Helium og Sigge seg under parkerte biler når de er i byen? (på linjene)
- Når Musse, Helium og Sigge kommer frem til Stortorget sjekker de protektorkula, som fortsatt er gul. Hva betyr det? (på linjene)
- Hvorfor må Musse, Helium og Sigge forsøke å gli inn og bevege seg som om de hører hjemme i byen? (mellom linjene)

EN REDDENE DRÅPE

- Hva menes med «positive tanker»? Hvordan kan positive tanker hjelpe når man er redd eller usikker? (forbi linjene) **Diskuter sammen**
- Hvordan redder Dronta Musse og Helium fra byrotta? (på linjene)
- Sigge sier at Musse ikke skal plukke opp en mynt fra lykkefontenen, fordi det kan føre med seg ulykke og en forbannelse. Hva er en forbannelse? (forbi linjene)
- Har du lest en annen bok eller sett en film der noen får kastet en forbannelse over seg? (forbi linjene)
- Hvorfor er Sigge så sikker på at den første øyestikkeren de møter er feil insekt? (mellom linjene)
- Se på bildene på s. 209 og beskriv Splasjomania. Fantaser videre sammen! Hva kommer til å skje med Musse, Helium og Sigge i Splasjomania? (forbi linjene)

SKRIVEØVELSER

Øv på å skrive beskrivende tekst. Ta utgangspunkt i persongalleriet på s. 6–7 og la elevene skrive liknende portretter av figurer i andre bøker de har lest. Bruk gjerne tabellen

TABELL BESKRIVENDE TEKST

Navn
Utseende
Bosted
Familie/venner
Egenskaper
Annet

BILDEOPPGAVE

En katte-and – Se på bildet av katte-anden på s. 20. Fantaser fram andre fantasifigurer som består av to ekte dyr, tegn og mal dem. Hvordan ville f.eks. en elefant-gris kunne se ut? Eller en fiske-fugl?

Postkasse 42 – Les s. 129 og la teksten inspirere elevene til å tegne og male hvordan det ser ut under vannet.

En uventet vending slutter med at Musse, Helium og Sigge møter vannfolkets leder Vannshima, men vi får ikke vite hvordan hen ser ut. La elevene fantasere og tegne og male Vannshima.

MATTEOPPGAVE

POSTKASSE 42

- Bruk klosser, knapper e.l. og øv med elevene: «Tallet 4 er et partall. Når vi deler det på to, blir det like mange på hver. Tallet 5 er et oddetall. Det går ikke an å dele så det blir like mange på hver.»
- Lag tallkort og del ut til elevene.. La elevene plukke riktig antall klosser/knapper. Deretter legger elevene tallkortene sine foran seg og viser med klossene/knappene om tallet er et partall eller et oddetall.
- Spør elevene: «Tror du at tallet 8 (alternativt 4, 10 eller høyere avhengig av alderstrinn) er et partall eller et oddetall?» La dem skrive og vise hvordan de tenker.

PARTALL OG ODDETALL

Oddetall går ikke an å dele på to
Partall går an å dele på to

NATURFAGSOPPGAVE

På s. 180 beskriver Sigge en enkel næringskjede. Fortell elevene (med utgangspunkt i mygg-døgnflue-katt) hvordan alt levende i naturen hører sammen. Å spise og å bli spist er naturens kretsløp, og ordningen kalles for en næringskjede. Gi eksempler på næringskjeder – en plante, en planteeter og et rovdyr, f.eks. gress, en jordrotte, en slange og en rovfugl eller et grantre, en elg og en ulv.

